

ԻԼՈՒ ՄԱՍԿ

Bookmark

ASHLEE VANCE

ELON MUSK

Tesla, SpaceX, and the Quest for a Fantastic Future

BOOK

ԷՇԼԻ ՎԵՆԱ

ԻԼՈՒ ՄՎԱԿ

Tesla, SpaceX և ֆանտաստիկ ապագայի որոնումներ

Թարգմանությունն անգլերենից՝
Լիանա Զաքարյանի

new
mag

ԵՐԵՎԱՆ
2021

ՀՏՏ 658.114.1

ԳՄԴ 65.291

Վ 436

Վենս Էշլի

Իլոն Մասկ. Tesla, SpaceX և ֆանտաստիկ ապագայի որոնումներ / Էշլի
Վ 436 Վենս; Թարգմանությունն անգլերենից՝ Լ. Զաքարյանի.- Եր.:
Newmag, 2021.- 424 էջ:

Իլոն Մասկի կենսագրությունը նոր հայացք է Սիլիկոնյան հովտի ամենահետաքրքիր, անկանխատեսելի և հավակնոտ ձեռնարկատերերից մեկի կյանքին: Գրքում ներկայացվում է ամերիկյան գյուտարարության վերածնման դժվարին փուլը: SpaceX, Tesla և SolarCity ընկերությունները հիմնած գործարար և նորարար Իլոն Մասկը ներկայանում է ապագայի մասին իր ուրույն պատկերացումներով: Վենսը տալիս է Մասկի ամբողջական նկարագիրը՝ Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում նրա բարդ մանկությունը, ԱՄՆ տեղափոխվելն ու բարդագույն իրավիճակներում նրա գրանցած գլխապտույտ հաջողությունները:

Մասկի կյանքի պատմությունը հյուսելուն զուգահեռ Վենսը փորձում է պատասխանել ժամանակի կարևորագույն հարցերից մեկին՝ գյուտարարների և ստեղծարարների երկիրը կարո՞ղ է շարունակել պայքարը գլոբալ և անզիջում մրցակցության պայմաններում: Նա պնդում է, որ Մասկը լեգենդար գյուտարարների և արդյունաբերողների՝ Թոմաս Էդիսոնի, Հենրի Ֆորդի, Հովարդ Հյուզի և Սթիվ Ջոբսի խառնուրդն է: Մասկն իր էներգիան և հսկայական կարողությունը ծառայեցնում է գիտական ֆանտաստիկայի Ուսկեդարի իդեալիստների երազած անհավանական ապագան կերտելուն:

ՀՏՏ 658.114.1

ԳՄԴ 65.291

ISBN 978-9939-884-22-6

Elon Musk. Copyright © 2015 by Ashlee Vance

Էշլի Վենս, «Իլոն Մասկ» © 2021, «Նյու Մեգ» ՍՊԸ

Այս գրքի հայերեն թարգմանության և հրատարակության իրավունքները պատկանում են «Նյու Մեգ» ՍՊԸ-ին: Իրավունքները ձեռք են բերվել Foundry Literary + Media ընկերության հետ կնքած պայմանագրով:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 1	ԻԼՈՆԻ ԱՇԽԱՐՀԸ	9
ԳԼՈՒԽ 2	ԱՖՐԻԿԱ	33
ԳԼՈՒԽ 3	ԿԱՆԱԴԱ	57
ԳԼՈՒԽ 4	ԻԼՈՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՍՏԱՐՏԱՓԸ	69
ԳԼՈՒԽ 5	PAYPAL-Ի ԿՆՔԱՀԱՅՐԸ	87
ԳԼՈՒԽ 6	ՄԿՆԵՐԸ ՏԻԵԶԵՐՔՈՒՄ	111
ԳԼՈՒԽ 7	ԱՄԵՆ ԻՆՉ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ Է	161
ԳԼՈՒԽ 8	ՑԱՎ, ՏԱՌԱՊԱՆՔ ԵՎ ԳՈՅԱՏԵՎՄԱՆ ՊԱՅՔԱՐ	199
ԳԼՈՒԽ 9	ԹՈՒՇՔ ՏԻԵԶԵՐՔ	233
ԳԼՈՒԽ 10	ԷԼԵԿՏՐԱՄՈՒԲԻԼԻ ՎՐԵԺԸ	285
ԳԼՈՒԽ 11	ԴԱՇՏԻ ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ ԸՆՏԻ ԻԼՈՆ ՄԱՍԿԻ	343
	ՎԵՐԶԱԲԱՆ	387
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1	391
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2	397
	ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3	403
	ԵՐԱԽՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔ	409
	ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	413

Հայրիկիս և մայրիկիս:
Ծնորհակալ եմ ամեն ինչի համար:

BOOKMARK

ԳԼՈՒԽ 1

ԻԼՈՆԻ ԱՇԽԱՐՀԸ

— Կարծում ես՝ խե՞նթ եմ:

Այս հարցն իլոն Մասկի լեզվից թռավ ծովամթերքի բարձրակարգ ռեստորանում երկար տևած ընթրիքի ավարտին: Սիլիկոնյան հովտում գտնվող ռեստորան եկա առաջինը, տեղավորվեցի սեղանի մոտ, պատվիրեցի ջին և տոնիկ, քանի որ գիտեի՝ Մասկն ուշանալու է: Մոտ 15 րոպե անց հայտնվեց՝ կաշվե կոշիկներով, նորածն ջինսե տաքատով և վանդակավոր վերնաշապիկով: Մասկը 1.85 մ է, սակայն նրան ճանաչողները կվկայեն, որ շատ ավելի բարձրահասակ է թվում: Շատ թիկնեղ է ու ամրակազմ: Կարելի է կարծել, թե այս կազմվածքի տեր մարդն իրեն պետք է որ ալֆա արուի պես պահի, բայց հակառակը, նա փոքր-ինչ երկշուտ տեսք ունի: Մոտենալիս ինձ թեթև գլխով արեց, արագ սեղմեց ձեռքս ու տեղավորվեց սեղանի մոտ: Որոշ ժամանակ էր պետք, որ հարմարվի ու անկաշկանդ տեսք ընդունի:

Մասկն ինձ ընթրիքի էր իրավիրել՝ որոշ բաների մասին բանակցելու: Դրանից մոտ 1.5 տարի առաջ նրան տեղեկացրել էի, որ մտադիր եմ իր մասին գիրք գրել: Նա հայտնել էր, որ համագործակցելու միտք չունի: Մերժումն ինձ վիրավորել էր, բայց միաժամանակ ներսումս արթնացրել էր համառ ու պնդածակատ լրագրողին: Մեկ է, գիրքը գրելու էի՝ թեկուզ առանց նրա: Շատերն էին նախկինում աշխատել Մասկի ընկերություններում՝ Tesla Motors, SpaceX, ու դեմ չեին լինի տեղեկություն տրամադրել: Նաև ճանաչում էի նրա ընկերներից շատերին: Հարցազրույցներն ամիսներ շարունակ հաջորդում էին մեկը մյուսին: Արդեն հասցրել էի

զրուցել մոտ 200 մարդու հետ, երբ Մասկը նորից հայտնվեց իմ հորիզոնում: Տուն զանգեց ու ասաց, որ դեպքերը կարող են զարգանալ երկու ուղղությամբ՝ կարող էր իմ կյանքը բարդացնել կամ, ի վերջո, օգնել, որ իրագործեմ ծրագիրս: Համաձայն էր գործակցել, եթե գիրքը կարդար նախքան տպագրելն ու կարողանար ուղղումներ անել: Աշխատանքի ընթացքին թերևս չէր միջամտի, սակայն ցանկանում էր փոփոխել տեքստի այն հատվածները, որոնք ըստ նրա փաստական անծշտություններ կպարունակեին: Հասկանում էի նրա այս մտավախության պատճառը: Մասկը ցանկանում էր վերահսկել իր կյանքի պատմությունը: Նա էությամբ գիտնական է, որին հունից հանում է փաստերի խեղաթյուրումը: Տպագիր տեքստի մեջ սխալը ընդմիշտ կեղեցելու էր նրա հոգին: Թեև հասկանում էի նրա տեսակետը, բայց գիրքը կարդալ նրան թույլ տալ չէի կարող՝ մասնագիտական, անձնական ու գործնական պատճառներով: Մասկն ունի ծշմարտության մասին ի՞ր պատկերացումը, որը հաճախ չի համընկնում այլոց պատկերացումներին: Նա հակված է նույնիսկ ամենահասարակ հարցերին ծավալուն պատասխաններ տալ այնպես որ 30-էջանոց ծանոթագրություններն անխուսափելի էին: Ամեն դեպքում համաձայնեցինք ընթրել, քննարկել ու հասկանալ, թե այս ամենից ինչ կարող է ստացվել:

Մեր զրույցը սկսեցինք հանրային կապերի մասնագետներին քննարկելով: Մասկի հարաբերություններն այս բաժնի աշխատակիցների հետ ոչ մի կերպ չեն ստացվում: Այդ պահին էլ Tesla ընկերությունը հանրային կապերի բաժնի նոր դեկավար էր փնտրում.

— Ո՞վ է հանրային կապերի լավագույն մասնագետն աշխարհում, – այսպես կարող է հարցնել միայն Մասկը:

Հետո խոսեցինք ընդհանուր ծանոթների մասին, Հովարդ Հյուզի, ապա անցանք Tesla մեքենաշինական գործարանին: Երբ մատուցողը մոտեցավ մեր պատվերն ընդունելու, Մասկը խնդրեց ինչ-որ բան առաջարկել, որը կհամապատասխաներ իր ցածր ածխաջրային սննդակարգին: Նրա ընտրությունը կանգ առավ գլխոտանու սև թանաքի մեջ տապակած ծովախեցգետնի վրա: Բանակցությունը դեռ չէր էլ սկսվել, բայց Մասկն արդեն տարվել էր խոսակցությամբ: Նա անկեղծացավ, թե ինչն էր իրեն մտատանջում այդ երեկո. Google-ի համահիմնադիր ու գործադիր տնօրեն Լարի Փեյջը գուցե ստեղծեր արհեստական բանականությամբ ռոբոտների մի ամբողջ բանակ, որը կարող էր վերացնել մարդկությանը:

— Ես իսկապես անհանգստացած եմ,— ասաց Մասկը:

Մասկին ամենանախական չէր սփոփում այն, որ Փեյջի հետ մտերիմ ընկերներ էին: Փեյջը բարեմիտ մարդ էր, հաստատ «դոկտոր սատանա» չէր: Իրականում խնդիրն էլ հենց դա էր: Բնույթով բարի Փեյջը հավատացած էր, որ այս մեքենաները միշտ ենթարկվելու են մարդու իրամաններին:

— Իսկ ես այդքան լավատես չեմ,— ասաց Մասկը: — Նա կարող է պատահմամբ չարիք ստեղծել:

Երբ ուտեստը բերեցին, Մասկն անմիջապես դրա վերջը տվեց: Ավելի ճիշտ, ոչ թե կերավ, այլ ափսեի պարունակությունը կուլ տվեց մի քանի անգամ կծելով: Իմ սթեյքից մի մեծ կտոր տվեցի նրան, որ շարունակի լավ զգալ ու խոսել: Ծրագիրս հաջողվեց, բայց այդ հաջողությունը տևեց 1.5 րոպե: Մի քանի մեծ կտոր կծեց ու սթեյքի վերջն էլ տվեց:

Որոշ ժամանակ էր պետք, որ Մասկին շեղեմ արհեստական բանականությանն առնչվող մռայլ զրույցից: Երբ վերջապես վերադարձանք գրքի թեմային, Մասկը փորձեց ինձնից տեղեկություն քաղել, թե հատկապես ինչու եմ ցանկանում իր մասին գրել: Ցանկանում էր հասկանալ իմ մտադրությունը: Պահը բաց չթողնելով՝ խոսակցության ղեկը ձեռքս վերցրի: Ադրենալինս միախառնելով ջինի հետ՝ գործի դրեցի պերճախոսությունս ու մի ամբողջ 45 րոպե պատմեցի բոլոր այն պատճառների մասին, թե ինչու Մասկը պետք է ինձ թույլ տա փորփրել իր կյանքն ու միաժամանակ իրաժարվի աշխատանքիս նկատմամբ հսկողություն սահմանելու իր մտադրությունից: Խոսում էի ծանոթագրությունները սահմանափակելու անհրաժեշտության մասին, ասում, որ նա տառապում է ամեն ինչ վերահսկելու մոլուցքով ու կասկածի տակ է դնում իմ լրագրողական արդարամտությունը: Ի մեծ զարմանս ինձ՝ մի քանի րոպե անց Մասկն ընդմիջեց ինձ՝ պարզապես ասելով.

— Դե լավ:

Մասկը հարգանքով է վերաբերվում այն մարդկանց, որոնք չեն հանձնվում միայն այն պատճառով, որ նրանց ասում են՝ ոչ: Տասնյակ այլ լրագրողներ էին խնդրել իրենց օգնել գիրք գրելու հարցում, բայց ես միակ անտանելի դուրսպրծուկն էի, որը նույնիսկ մերժում ստանալուց հետո հետ չէր կանգնել իր մտադրությունից: Ու դա կարծես նրան դուր էր եկել:

Հնթրիքն ընթանում էր հաճելի մթնոլորտում, և Մասկը, ի վերջո, խախտեց իր ցածր ածխաջրային սննդակարգը: Հայտնվեց մատուցողը՝ ձեռքին

դեղին, քաղցր բամբակից աղանդեր: Մասկը վրա պրծավ, մի քանի մեծ կտոր պոկեց ու աղանդերի վերջն էլ տվեց: Մասկն ինձ թույլ տվեց կապ հաստատել իր ընկերությունների ղեկավարների, ընկերների ու ընտանիքի հետ: Գիրք գրելու ընթացքում ինձ ամիսը մեկ անգամ ընթրիքի էր իրավիրելու: Նա նաև առաջին անգամ որևէ լրագրողի թույլ էր տալու տեսնել իր աշխարհի քողարկված կողմը: Ընթրիքը սկսելուց 2.5 ժամ հետո Մասկը ձեռքբերը դրեց սեղանին, շարժում արեց, կարծես ցանկանում էր վեր կենալ, սակայն կանգ առավ, աչքերը հառեց ինձ ու նետեց այդ արտասովոր հարցը.

— Կարծում ես՝ խե՞նթ եմ:

Պահն այնքան տարօրինակ էր, որ մի պահ պապանձվեցի՝ ցանկանալով արագ հասկանալ՝ խա՞ղ էր անում: Եվ եթե այո, ապա ինչպես կարելի էր համարժեք արձագանքել: Հետագայում Մասկի հետ երկար ժամանակ անցկացնելուց հետո միայն հասկացա, որ այդ հարցն ավելի շատ ուղղված էր ինքն իրեն, քան ինձ: Իմ պատասխանը ոչ մի կարևորություն չէր ունենա: Մասկը, բարձրածայն մտորելով ու աչքերիս մեջ ուղիղ նայելով, ցանկանում էր մի վերջին անգամ համոզվել, որ ինձ կարելի է վստահել: Վայրկյաններ անց միմյանց ձեռք սեղմեցինք, և նա հեռացավ՝ նստելով իր կարմիր Tesla S մոդելի սեղանը:

Իլոն Մասկի աշխարհի հետ ծանոթությունը պետք է սկսվի SpaceX ընկերության գլխամասային գրասենյակում՝ Կալիֆորնիա նահանգի Հոթորն քաղաքում, որը գտնվում է Լոս Անջելեսի օդանավակայանից մի քանի կիլոմետր հեռավորության վրա: Հենց այստեղ այցելուները կարող են Մասկի աշխատասենյակ տանող միջանցքի պատերին տեսնել Մարս մոլորակը պատկերող երկու մեծ պաստառ: Չախ կողմի պաստառին Մարսը պատկերված է այնպիսին, ինչպիսին է այսօր՝ սառը, ամուլ կարմիր մոլորակ: Աջ կողմի պաստառի վրա հսկայական կանաչ հողատարածքներ են՝ շրջապատված օվկիանոսներով: Մոլորակը «տաքացրել են» ու պիտանի դարձրել մարդկության համար: Մասկը լրջորեն մտադիր է դա իրականություն դարձնել: Նա տիեզերքի գաղութացումը հոչակել է կյանքի նպատակ:

— Ուզում եմ մեռնել՝ իմանալով, որ մարդկությանը փայլուն ապագա է սպասվում, – ասաց նա: — Եթե կարողանանք լուծել վերականգնվող Էներգիայի խնդիրը, կանգնել ինքնաբավ քաղաքակրթությամբ բազմամոլորակային տեսակ դառնալու ժանապարհին ու կանխել մարդկության

վերացման վատագույն սցենարը...,- այստեղ նա մի պահ կանգ առավ,- կարծում եմ, իրոք, շատ լավ կլինի:

Երբեմն, լուրջ բաների մասին խոսելիս, Մասկն անհեթեթ ու ծիծաղելի է թվում: Այդ պահին, օրինակ, օգնականը նրան թխվածքաբլիթ ու վանիլային պաղպաղակ տվեց, իսկ Մասկը շարունակեց անկեղծ հափշտակությամբ խոսել մարդկությանը փրկելու մասին՝ թխվածքաբլիթ ուտելով ու հալած պաղպաղակը ծորացնելով կզակի վրայով:

Անհավանական բաների մասին անկաշկանդ խոսելու կարողությունը նրան դարձրել է Սիլիկոնյան հովտի աստված, որտեղ Փեյջի նման գործընկերները նրա մասին խոսում են հարգալից երկյուղածությամբ, իսկ սկսնակ գործարարները ծգտում են «լինել իլոնի նման», ճիշտ ինչպես իին ու բարի ժամանակներում ցանկանում էին նմանվել Սթիվ Շոբսին: Սիլիկոնյան հովիտը, սակայն, առանձին, այլակերպ իրականության, երևակայության աշխարհ է, որի սահմաններից դուրս Մասկի սկզբունքները հաճախ այլ կերպ են ընկալում՝ որպես հակասական մի կերպարի, որպես էլեկտրամեքենաների, արևային պանելների ու հրթիռների սին հույսեր վաճառող տղայի: Մոռացեք Սթիվ Շոբսին: Մասկը Թեյլոր Բարնումի* գիտաֆանտաստիկ տեսակն է, որն ահռելի հարստություն է դիզել մարդկանց վախի ու ցածր ինքնագնահատականի շնորհիվ: Tesla գնեք ու քավեք ձեր մեղքերը, մոռացեք, թե ինչի եք վերածել մեր երկիր մոլորակը:

Մի ժամանակ ես էլ էի այդպես մտածող մարդկանց ճամբարում: Մասկին համարում էի լավ մտադրություններ ունեցող ցնորված, Սիլիկոնյան հովտի տեխնոլոգիական ակումբի տիպիկ անդամ: Այս խումբը Այն Ռենդի** երկրպագուների ու ինժեներ-արսուլուտիստների մի թունդ խառնուրդ է: Այդ մարդիկ աշխարհի մասին իրենց գերտրամաբանական հայցըները համարում են ամեն ինչի պատասխան: Եթե միայն նրանց ոտքի տակ չընկնենք ու չխանգարենք, նրանք մեր բոլոր խնդիրները կլուծեն: Շատ շուտով կկարողանանք մեր ուղեղների պարունակությունը ներբեռնել

* Taylor Barnum, Թեյլոր Բարնում (1810-91) – ամերիկյան շոումեն, 19-րդ դարի ամերիկյան շոու բիզնեսի խոշորագույն դեմքը: Լայն ժանամշան է արժանացել իր մոլորեցումներով, կազմակերպել է իր անունով կրկես: (Բոլոր ծանոթագրությունները՝ **newmag**-ի: Հեղինակի ծանոթագրությունները հիշատակվում են առանձին):

** Ayn Rand, Այն Ռանդ (1905-82) – Ռուսաստանում ծնված ամերիկացի փիլիսոփա և վիպասան, համարվում է օբյեկտիվիզմի հիմնադիրը: Նրա նշանավոր գործերից է «Ատլանտը պարզեց թերը» վեպը:

համակարգիչ ու մի կողմ քաշվել: Նրանց հնարած ալգորիթմներն ամեն ինչ կհոգան: Նրանց նկրտումները հաճախ ոգևորիչ են, ստեղծածները՝ երբեմն օգտակար: Բայց տեխնոլոգիատները, ի վերջո, ձանձրացնում են իրենց տափակություններով ու ժամերով ոչնչի մասին խոսելու կարողությամբ: Առավել անհեթեթ է նրանց գլխավոր ուղերձը, որի համաձայն մարդիկ թերի արարածներ են, մարդկությունն էլ ձանձրալի բեռ է տիեզերքի համար, որի հետ պետք է վարվել համապատասխանաբար: Երբ Մասկը հանդես էր գալիս Սիլիկոնյան հովտի միջոցառումների ժամանակ, նրա վերամբարձ ձառերը կարծես հատվածներ լինեին տեխնոլոգիատների համար նախատեսված ուղեցուցից: Առավել նյարդայնացնող էր թերևս այն, որ աշխարհը փրկելու առաքելությամբ ստեղծված ընկերություններն ամենակին էլ կարգին գործ չէին անում:

2012-ի սկզբից, սակայն, ինձ պես ցինիկները ստիպված էին ընդունել, որ Մասկն իսկապես կարողանում էր իր նպատակները կյանքի կոչել: Նախկինում պախարակվող նրա ընկերություններն աներևակայելի հաջողությունների էին հասել: SpaceX ընկերությունը բեռնատար տիեզերանավ ուղարկեց Միջազգային տիեզերական կայան ու բարեհաջող վերադարձրեց Երկիր մոլորակ: Tesla Motors մեքենաշինական գործարանը թողարկեց Model S շքեղ, ամբողջովին էլեկտրականությամբ աշխատող սեղանը, որի տեսքից միայն մեքենաշինական արդյունաբերության ներկայացուցիչների շունչը կտրվեց, ու ամոթից չգիտեին գլուխներն ուր մտցնել: Այս երկու սխրագործությունները Մասկին աներևակայելի բարձունքների հասցրին բիզնեսի աշխարհում: Երկու տարբեր բնագավառներում նման հաջողությունների կարող էր հավակնել թերևս միայն Սթիվ Ջոբսը՝ Apple ընկերության նոր արտադրանքն ու Pixar կինոընկերության բլոքբաստերը ներկայացնելով երբեմն նոյն տարում: Բայց սա ամենը չէր: Նա նաև SolarCity բարգավաճող արևային էներգիա արտադրող ընկերության նախագահն ու ամենամեծ բաժնետերն էր, որը իհմա պատրաստվում է ֆոնդային բորսա դուրս գալ: Մի խոսքով, Մասկն ինչ-որ կերպ կարողացել էր վերջին մի քանի տասնամյակում ամենանշանակալի հաջողությունները գրանցել միանգամից մի քանի ոլորտում՝ իրթիռաշինություն, մեքենաշինություն և էներգետիկա:

2012-ին որոշեցի հասկանալ, թե ով է իրականում Մասկը, ու նրա մասին նյութ գրել Bloomberg Businessweek թերթում: Մասկի հետ կապ կարելի էր հաստատել միայն նրա հավատարիմ օգնական Մարի Բեթ Բրաունի

միջոցով: Նա ինձ իրավիրեց այցելել այն վայրը, որը հետագայում կոչեցի «Մասկի Երկիր»:

Ցուրաքանչյուր ոք, որ առաջին անգամ ժամանում է «Մասկի Երկիր», կարող է գլուխը կորցնել: Զեզ խնդրում են մեքենան կայանել Հոթորն ավանի Ռոքեթ-Ռոութի N 1 տան մոտ գտնվող կայանատեղիում: Այստեղ է գտնվում SpaceX ընկերության գլխամասային գրասենյակը: Առաջին հայացքից թվում է՝ Հոթորնում որևէ լավ բան լինել չի կարող: Սա Լոս Անջելեսի մոայլ հատվածն է, որտեղ խարխով տները, խանութներն ու դժգույն խորտկարանները շրջապատում են հսկայական արդյունաբերական համալիրները, որոնք կարծես ձանձրալի, բետոնե տուփեր լինեն: Ինչպես է Իլոնի մտքով անցել իր ընկերությունը հիմնել այս անշուք վայրում: Հետո կամաց-կամաց ամեն ինչ իր տեղն է ընկնում, երբ ձեր աչքի առաջ հառնում է 5 հա մակերեսով, սպիտակ, ուղղանկյուն մի շինություն: Այս ցուցադրական կառույցը SpaceX ընկերության գլխավոր շենքն է:

Միայն SpaceX ընկերության շենքի շքամուտքով ներս մտնելուց հետո է պարզ դառնում հզորությունն այն ամենի, ինչ արել է այս մարդը: Մասկը Լոս Անջելեսի կենտրոնում հիմնել է տիեզերական հրթիռներ կառուցող անթերի գործարան: Ու այս գործարանը հրթիռները հերթով չի կառուցում: Ամենսին: Կառուցում է մի քանիսը միանգամից ու զրոյից: Գործարանը համատեղ օգտագործման ահոելի մեծության աշխատանքային տարածք է: Մի կողմում հսկայական ավագաններ են, որտեղից մետաղական կտորները լցվում են երկիհարկանի շենքի բարձրություն ունեցող զոդման մեքենաների մեջ: Մյուս կողմում սպիտակ խալաթներով տեխնիկներ են, որոնք հավաքում են մայր պլատաներ, ռադիոէլեկտրոնային այլ սարքեր: Մյուսներն աշխատում են հատուկ հերմետիկ, ապակե խցերում՝ կառուցելով պարկուճներ, որոնք հրթիռները տեղափոխում են տիեզերական կայան: Բանդանաներ կապած ու դաշվածքներով տղամարդիկ, ոոք երաժշտություն լսելով, տիեզերանավերի շարժիչների շուրջ հաղորդալարեր են անցկացնում: Նույն տեղում էլ տիեզերանավերի կմախքներ են, որոնք պետք է բեռնատար մեքենաների վրա բարձվեն: Շենքի մյուս հատվածում ավելի մեծ թվով տիեզերանավեր են, որոնք պետք է սպիտակ ներկվեն: Անհնար է ամբողջ գործարանը մեկ հայացքով ընդգրկել: Հարյուրավոր մարդիկ անընդհատ շարժման մեջ են ու այս ու այն կողմ են անում արտասովոր կառուցվածքով տարատեսակ մեքենաների շուրջ: